KONINKRIJK BELGIE.

ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 29e december 1976 door de Minister van Volksgezondheid en van het Gezin verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot wijziging van het koninklijk besluit van 25 september 1974 betreffende de opening, de overbrenging en de fusie van voor het publiek opengestelde apotheken", heeft de 20e januari 1977 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de la Santé publique et de la Famille, le 29 décembre 1976, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "modifiant l'arrêté royal du 25 septembre 1974 concernant l'ouverture, le transfert et la fusion d'officines pharmaceutiques ouvertes au public", a donné le 20 janvier 1977 l'avis suivant :

AANHEF.

In de aanhef dient niet verwezen te worden naar artikel 67 van de Grondwet. Het ontwerp vindt immers zijn wettelijke grondslag in artikel 4, § 3, van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 waarvan melding wordt gemaakt in het tweede lid.

*
* *

Artikel 1.

Ingevolge het bepaalde bij artikel 4, § 3, van het koninklijk besluit nr. 78 behoort het de Koning, na het voorgeschreven advies te hebben ingewonnen, de criteria te bepalen die erop gericht zijn een behoorlijke spreiding van de apotheken te organiseren.

Het volstaat derhalve niet, zoals door het voorliggend ontwerp wordt beoogd, minimale criteria te bepalen en aan de Vestigingscommissies en aan de Minister over te laten waar zij het nodig achten om het even welke bijkomende criteria mede in acht te nemen.

Ingeval het criterium, waarbij het aantal apotheken voor elke gemeente wordt beperkt tot een maximum in verhouding met het bevolkingscijfer, niet volstaat en men eveneens rekening wil kunnen houden met andere eisen zoals bijvoorbeeld

.../...

het vermijden van een concentratie van apotheken op een bepaalde plaats of het bevredigen van de noden van afgelegen woonkernen, dan moeten de aldus weerhouden criteria eveneens in het thans gewijzigd hoofdstuk I van het koninklijk besluit van 25 september 1974 worden vermeld.

Daartoe zou volstaan onder voorbehoud van de door de wet voorgeschreven raadpleging, de inleidende volzin van het nieuw artikel 1 te vervangen door een § 1 met volgende inhoud :

"Artikel 1.-

§ 1. De criteria die erop gericht zijn een behoorlijke spreiding van de apotheken te organiseren zijn :

1° het beperken van het aantal apotheken tot een maximum per gemeente, zoals bepaald in de hiernavolgende paragrafen;

(2° het voorkomen van een te grote concentratie van apotheken op een bepaalde plaats;

3° het voorzien in de noden van afgelegen woonkernen;

4° ...)".

Vervolgens wordt voor een meer logische samenhang en een betere leesbaarheid van de daaropvolgende bepalingen van het nieuwe artikel 1 de hiernavolgende schikking aanbevolen :

"§ 2. Naargelang het bevolkingscijfer van de gemeente :

.../...

- meer dan 30.000 inwoners;
- 7.500 tot 30.000 inwoners;
- minder dan 7.500 inwoners

bedraagt, mag het aantal voor het publiek opengestelde apotheken niet hoger zijn dan het quotiënt van de deling van het totaal aantal inwoners door, respectievelijk :

- 3.000;
- 2.500;
- 2.000.

Per bestaande apotheek waarin twee of meer apothekers gelijktijdig en effectief in voltijdse betrekking hun beroepswerkzaamheden uitoefenen, wordt het bevolkingscijfer met 5.000 verminderd op voorwaarde dat :

a) deze toestand bestond voor het indienen van de aanvraag en

b) geen enkele der apothekers ouder is dan 65 jaar.

De vermindering van het bevolkingscijfer mag niet worden toegepast wanneer zij tot gevolg zou hebben dat er in de gemeenten onder de 7.500 inwoners minder dan twee apotheken zouden zijn en in de gemeenten boven de 9.000 inwoners minder dan drie apotheken zouden zijn.

§ 3. In afwijking van het bepaalde in § 2 mag de vestiging van een bijkomende apotheek worden toegestaan :

.../...

a) indien de dichtstbijgelegen apotheek zich op ongeveer 1 km bevindt van de geplande apotheek en indien deze laatste de behoeften dekt van 2.500 inwoners;

b) indien de dichtstbijgelegen apotheek zich op ongeveer 3 km bevindt van de geplande apotheek en indien deze laatste de behoeften dekt van 2.000 inwoners;

c) indien de dichtstbijgelegen apotheek zich op ongeveer 5 km bevindt van de geplande apotheek en indien deze laatste de behoeften dekt van 1.500 inwoners.

§ 4. Overbrenging in de onmiddellijke nabijheid kan toegestaan worden, zelfs indien de criteria bepaald in §§ 2 en 3 overschreden zijn.

§ 5. Overbrenging in dezelfde omgeving kan toegestaan worden, zelfs indien de criteria bepaald in §§ 2 en 3 overschreden zijn, op voorwaarde dat zij de spreiding der apotheken verbetert.

Artikel 2.

Onder 5° van het nieuw artikel 2, § 1, leze men :

"5° aan de aanvrager die op het ogenblik van de aanvraag apotheker of student in het laatste jaar farmacie is en geen apotheek in eigendom heeft, alsmede .....
.....

- ofwel een vóór 1 januari 1977 opgerichte vereniging zonder winstoogmerk zijn die, bij de indiening van de aanvraag aantoont, aan de hand van een getuigschrift afgegeven door het Bestuur van de directe belastingen,

.../...

dat zij vóór het aanslagjaar 1977 niet overeenkomstig artikel 98 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen aan de vennootschapsbelasting onderworpen was".

Artikel 3.

Het laatste lid van het nieuw artikel 4, § 3, stelle men als volgt : "De hernieuwde aanvraag is niet onderworpen aan de betaling van het bedrag bepaald bij § 2".

Artikel 4.

Het nieuw artikel 6, vange men aan als volgt :

"Artikel 6.-

§ 1. Van elke aanvraag om een vergunning wordt door toedoen van de Minister tot wiens bevoegdheid de Volksgezondheid behoort, kennis gegeven aan :

1° ...;

2° ...;

3° der personen die in aanmerking komen voor een hernieuwing van aanvraag op grond van artikel 4, § 3.

§ 2. De aanvragen ...".

*

.../...

Artikel 6.

Volgende tekst in overweging gegeven :

"Hij die vóór 1 januari 1977 een aanvraag heeft ingediend tot opening, overbrenging of fusie van een apotheek in een gemeente die met ingang van 1 januari 1977 met een andere gemeente is samengevoegd of waarvan de grenzen zijn gewijzigd, mag, zo de Minister nog geen uitspraak heeft gedaan, vragen dat voor de toepassing van artikel 1 van het koninklijk besluit van 25 september 1974 betreffende de opening, de overbrenging en de fusie van voor het publiek opengestelde apotheken, naar zijn keuze rekening wordt gehouden met de gemeentelijke grenzen van vóór of na 1 januari 1977.

De in het eerste lid bedoelde vraag moet bij ter post aangetekende brief tot de Minister die de Volksgezondheid in zijn bevoegdheid heeft worden gericht, binnen een maand na de inwerkingtreding van dit besluit".

*

Wil men vermijden dat, tengevolge van de keuze die bij wege van overgangsmaatregel door dit ontwerp-besluit aan de belanghebbende wordt geboden, de ministeriële beslissing zou genomen worden op grond van andere feitelijke gegevens dan die waarmede de voorgeschreven raadplegingen rekening hebben gehouden, dan zou de voorgestelde bepaling nog met volgende tekst dienen te worden aangevuld :

.../...

"Voor de toepassing van de bepalingen betreffende de voorgeschreven raadplegingen wordt het verzoek als bedoeld in het eerste lid, zo nodig, met een nieuwe aanvraag tot opening, overbrenging of fusie van een apotheek gelijkgesteld".

Artikel 7.

Volgende tekst wordt voorgesteld :

"Hij die binnen zestig dagen na de inwerkingtreding van dit besluit afstand doet van zijn aanvraag tot opening, overbrenging of fusie van een apotheek mag het gestorte bedrag als bedoeld in artikel 4, § 2, van het koninklijk besluit van 25 september 1974 terugvorderen, tenzij over zijn aanvraag door de Vestigingscommissie of de Vestigingscommissie in beroep een definitief advies is uitgebracht.

De afstand moet bij ter post aangetekende brief tot de Minister van Volksgezondheid worden gericht.

De aanvraag waarop de fiscale zegels zijn aangebracht wordt aan de belanghebbende teruggestuurd, samen met een attest waaruit blijkt dat geen recht verschuldigd is".

*

De opschriften boven de artikelen 6 en 8 van het ontwerp worden beter weggelaten.

PREAMBULE.

Le préambule ne doit pas faire référence à l'article 67 de la Constitution. Le fondement légal du projet réside, en effet, dans l'article 4,§ 3, de l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967, visé à l'alinéa 2.

*

* *

Article 1.

En vertu des dispositions de l'article 4, § 3, de l'arrêté royal n° 78, il appartient au Roi, après avoir recueilli les avis prescrits, de déterminer les critères visant à organiser une répartition adéquate des officines pharmaceutiques.

Il ne suffit pas, dès lors, comme veut le faire le projet, d'établir des critères minimaux et de laisser aux Commissions d'implantation et au Ministre le soin de tenir compte, en outre, là où ils le jugent nécessaire, de n'importe quels autres critères.

Si le critère limitant le nombre de pharmacies par commune à un maximum proportionnel au chiffre de la population se révèle insuffisant et que l'on entende pouvoir tenir compte d'autres exigences, telles que par exemple la nécessité d'éviter une trop forte concentration de pharmacies à un endroit donné, ou le souci de rencontrer

.../...

les besoins de noyaux d'habitation isolés, il est indispensable que les critères ainsi retenus soient de même inscrits au chapitre 1er, présentement modifié, de l'arrêté royal du 25 septembre 1974.

Il suffirait, à cette fin, sous réserve des consultations prévues par la loi, de remplacer la phrase introductive du nouvel article 1er par un § 1er, dont le contenu serait le suivant:

"Article 1.-

§ 1er. Les critères visant à organiser une répartition adequate des pharmacies sont :

1° la limitation du nombre des pharmacies à un maximum par commune, tel que prévu aux paragraphes suivants;

2° la prévention d'une trop forte concentration de pharmacies dans un endroit donné;

3° la satisfaction des besoins de noyaux d'habitation isolés;

4° ...)".

D'autre part, en vue d'une cohésion plus logique et d'une lecture plus aisée, il est recommandé de rédiger les dispositions subséquentes du nouvel article 1er comme suit:

"§ 2. Selon que la commune compte

- plus de 30.000 habitants,
- de 7.500 à 30.000 habitants,
- moins de 7.500 habitants,

.../...

le nombre d'officines pharmaceutiques ouvertes au public ne peut être supérieur au quotient de la division du nombre total d'habitants, respectivement par:

- 3.000;
- 2.500;
- 2.000.

Pour chaque officine existante dans laquelle deux ou plusieurs pharmaciens exercent simultanément leur art de façon effective et à plein temps, le chiffre de la population est réduit de 5.000, à condition:

a) que cette situation existât avant l'introduction de la demande et

b) qu'aucun des pharmaciens ne soit âgé de plus de 65 ans.

La réduction du chiffre de la population ne peut être appliquée lorsqu'elle aurait pour effet de réduire le nombre des officines à moins de deux dans les communes de moins de 7.500 habitants et à moins de trois dans les communes de plus de 9.000 habitants.

§ 3. Par dérogation aux dispositions du § 2, l'implantation d'une officine supplémentaire peut être autorisée:

a) si la pharmacie la plus proche se trouve à environ 1 km de l'officine projetée et si celle-ci couvre les besoins de 2.500 habitants;

b) si la pharmacie la plus proche se trouve à environ 3 km de l'officine projetée et si celle-ci couvre les besoins de 2.000 habitants;

.../...

c) si la pharmacie la plus proche se trouve à environ 5 km de l'officine projetée et si celle-ci couvre les besoins de 1.500 habitants.

§ 4. Le transfert à proximité immédiate peut être autorisé, même si les critères fixés aux §§ 2 et 3 sont outrepassés.

§ 5. Le transfert dans le même voisinage peut être autorisé, même si les critères fixés aux §§ 2 et 3 sont outrepassés, à condition que la répartition des officines s'en trouve améliorée.

Article 2.

Il est proposé de rédiger le 5° du nouvel article 2, § 1er, comme suit :

"5° le demandeur qui, au moment de la demande, est pharmacien ou étudiant de dernière année en pharmacie et qui n'est pas propriétaire d'officine, ainsi que la personne .....
.....
-ou bien une association sans but lucratif créée avant le 1er janvier 1977 qui, lors de l'introduction de la demande, justifie au moyen d'une attestation délivrée par l'Administration des contributions directes qu'elle n'était pas assujettie, avant l'année d'imposition 1977, à l'impôt sur les sociétés conformément à l'article 98 du Code des impôts sur les revenus".

Article 3.

L'alinéa dernier du nouvel article 4, § 3, devrait être rédigé comme suit : "La demande renouvelée n'est pas soumise

.../...

au paiement de la redevance prévue au § 2".

Article 4.

Le nouvel article 6 devrait débuter comme suit :

"Article 6.-

§ 1. Toute demande d'autorisation est notifiée par les soins du Ministre qui a la Santé publique dans ses attributions :

1° ...;
2° ...;
3° aux personnes qui peuvent renouveler leur demande en vertu de l'article 4, § 3.

§ 2. Les demandes ...".

*

Article 6.

La rédaction suivante est proposée pour cet article :

"Celui qui a introduit, avant le 1er janvier 1977, une demande d'ouverture, de transfert ou de fusion d'officine dans une commune qui, à partir du 1er janvier 1977, a été fusionnée avec d'autres communes ou dont les limites ont été modifiées peut, si le Ministre n'a pas encore statué, demander que, pour l'application de l'article 1er de l'arrêté royal du 25 septembre 1974 concernant l'ouverture, le transfert et la fusion d'officines pharmaceutiques ouvertes au public, il soit tenu compte, selon son

.../...

choix, des limites communales d'avant ou après le 1er janvier 1977.

La demande visée à l'alinéa 1er doit être adressée par lettre recommandée à la poste, dans le délai d'un mois qui suit l'entrée en vigueur du présent arrêté, au Ministre ayant la Santé publique dans ses attributions."

*

Si l'on veut éviter que le choix laissé à l'intéressé à titre de mesure transitoire par l'arrêté en projet ne puisse avoir pour conséquence que la décision ministérielle soit prise sur la base d'éléments de fait autres que ceux dont il a été tenu compte lors des consultations prescrites, il y aurait lieu de compléter la disposition proposée ci-avant par le texte suivant :

"Pour l'application des dispositions relatives aux consultations prescrites, la requête visée à l'alinéa 1er est assimilée, s'il y a lieu, à une nouvelle demande d'ouverture, de transfert ou de fusion d'officine".

Article 7.

Il est suggéré de rédiger cet article comme suit :

"Celui qui se désiste de sa demande d'ouverture, de transfert ou de fusion d'officine dans les soixante jours qui suivent l'entrée en vigueur du présent arrêté peut réclamer le remboursement de la redevance visée à l'article 4, § 2, de l'arrêté royal du 25 septembre 1974, à moins que sa demande n'ait fait l'objet d'un avis définitif de la commission d'implantation

./.

ou de la commission d'implantation d'appel.

Le désistement doit être adressé, par lettre recommandée à la poste, au Ministre qui a la Santé publique dans ses attributions.

La demande sur laquelle les timbres fiscaux ont été apposés est renvoyée à l'intéressé, accompagnée d'une attestation établissant qu'aucun droit n'est dû".

*

Il vaudrait mieux omettre les intitulés précédant les articles 6 et 8.

De kamer was samengesteld uit

de Heren : Ch. SMOLDERS, kamervoorzitter,
Messieurs : président de chambre,

H. COREMANS, staatsraden,
A. VANDER STICHELE, conseillers d'Etat,

J. LIMPENS, bijzitters van de afdeling wetgeving,
S. FREDERICQ, assessoren de la section de législation,

E. VAN VYVE, afdelingsgriffier.
greffier de section.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. Ch. SMOLDERS.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. CLAES, eerste auditeur.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. Ch. SMOLDERS.

Le rapport a été présenté par M. J. CLAES, premier auditeur.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER, DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

E. VAN VYVE. Ch. SMOLDERS.